

Dobry vliv dobre matky

1. Samuelova 1:1-12, 24-28

Martin Hýsek

18. srpna 2013

Dnes se ve zkompromisovaných novoevangelikálních církvích čím dál více zpochybňuje Boží ustanovení o vedení sboru a o biskupech (neboli starších a kazatelích), že jimi mohou podle Písma být jenom muži a že vyučovat shromáždění Hospodinovo mají muži, neboť ženě se nedopouští učit, a tak se dnes vede zápas o Boží pravdu a normy pro církve v této věci. Nicméně dnes se nebudeme zabývat tím, co ženě není dovoleno, ale jak velký užitek může zbožná žena – a zejména zbožná matka – učinit pro prospěch a požehnání církve. Velikým příkladem je Anna, maminka proroka Samuele (1. Sam. 1:1:12.24-28).

Prorok Samuel byl jeden z velkých Božích mužů. Byl posledním soudcem a vedl Izrael, Boží lid, dlouhá léta po stezkách Hospodinových. Starozákonní církev té doby skrze něj přijala velké požehnání. Na úvod vidíme, jakou zásadní úlohu v tom však hrála i jeho maminka. Pán Bůh si Annu použil, aby připravil vysvobození a obnovu Izraele. Tato doba byla dobou, kdy řeč Hospodinova byla vzácná, aniž bývalo vidění zjevného (1. Sam. 3:1). Hospodin však nenechal svůj lid dlouhodobě tápat v duchovní temnotě, ale připravil si svého služebníka Samuele, kterému se od útlého mládí zjevoval (1. Sam. 3:19-21). Vidíme, že si k tomu použil jeho matku – a to nejenom fyzicky, že se jí Samuel narodil, ale i v duchovním smyslu. Kdyby nebyla Anna taková, jaká byla, nebyl by ani žádný prorok Samuel. Ačkoliv tedy nebyla v žádné vedoucí úloze, přinesla Božímu lidu větší požehnání než kněz Eli. Ženy tedy nemusí zoufat a být malomyslné, jako by toho vzhledem ke svému postavení nemohly pro Pána tolik učinit; vidíme, že pokud věrně stojí v tom, co jim Pán určil – a nyní hovoříme zejména o úloze matky – a budou vychovávat věrné Boží služebníky, nakonec mohou prospět církvi více i než někteří muži ve vedoucích úlohách. Podívejme se tedy, v čem spočíval onen požehnaný vliv matky.

1. Anna se za syna úpěnlivě modlila. Když byla v domě Božím, že v modlitbě vylila duši svou před Hospodinem. Jako by k ní zazněla slova duchovní písně: 'Co tě koli rmoutí, tíží, jho ať tvých či cizích běd, směle pospěš s každou tíží na modlitbě k Pánu hned.' Samuel byl vymodleným synem – to je i význam jeho jména, v. 20 – a tak i naše děti by měly být vymodlené. Rodiče by měli mnoho prosit za své děti ještě před tím, než vůbec nějaké čekají, v průběhu těhotenství i po celý další život, a to nejen formálně, ale vylévající srdce před Hospodinem. Anna úpěnlivě a s pláčem volala, aby se jí narodil syn; oč více a úpěnlivěji bychom měli volat k Pánu, aby se syn znovuzrodil! Modlitby jsou jednou z nejdůležitějších součástí vlivu na děti. Aniž bychom snižovali význam důkladné výchovy, musíme přeci jen uznat, že sama o sobě nemůže nikoho spasit. Ovšem „*mnohoť*

zajisté může modlitba spravedlivého opravdová,“ (Jk. 5:16) a má mnoho zaslíbení. Častokrát, když již matky nemohly vykonávat vliv na neobrácené děti přímo, protože se ztratily ve světě, stále vykonávaly vliv skrze usilovné a vytrvalé modlitby, a nakonec jim tak posloužily ke spasení.

I když se Anna modlila osobní modlitbu, nezapomněla dát Boží věci na první místo: *„Jestliže vzhlédneš na trápení děvky své a rozpomeneš se na mne, a nezapomeneš na děvku svou, ale dáš služebnici své plod pohlaví mužského: tedy dám jej tobě, Hospodine, po všechny dny života jeho, a břitva nevejde na hlavu jeho“* (1. Sam. 1:11). Anna velmi chtěla syna a nebylo na tom vůbec nic špatného; naopak, v nepořádku je, když někdo děti vůbec nechce. Přesto však neopomněla, že Boží věci a Boží plán s dítětem je na prvním místě. Odevzdala jej ke službě Hospodinu – a to znamenalo, že bude od mala v domě Božím, a že jej bude vídat jen jednou za rok (1. Sam. 2:19). Tak i my, když se modlíme za děti a jejich fyzické prospívání, a když se radujeme z požehnání, které rodina přináší, nezapomeňme v prosbách za ně a ve všem vedení stavět na první místo Boží záměry s nimi. Odevzdávejme je v modlitbě Pánu, aby se s nimi nestala vůle naše, ale vůle Boží, ať to znamená cokoliv – třeba, že nás ve službě Pánu Bohu i nakonec rozdělí vzdálenost.

2. Anna syna dobře vychovala. O Samuelovi čteme, jak vykonával duchovní správu církve, když *„chodě každého roku, obcházel Bethel a Galgala i Masfa, a soudil Izraele na všech těch místech“* (1. Sam. 7:16). Něco takového Anna jako žena činit nemohla, nicméně přesto na tomto duchovním zbohacení Izraele měla jistý podíl, jistou zásluhu, neboť to byla ve velké míře ona, kdo Samuela odmala vyučil v Božích věcech a v bázni Hospodinově. *„Anna (...) řekla muži svému: Až odchovám dítě, tehdy povedu je, aby ukáže se před Hospodinem, zůstalo tam na věky“* (1. Sam. 1:22). Žena nemůže učit muže, ale může učit své děti, a tím se zejména do budoucna velmi podílí na budování Božího díla.

Timoteus byl Boží služebník, jemuž bratři *„dobré svědectví vydávali“* (Sk. 16:2). A bylo tomu tak dozajista pro vliv jeho zbožné maminky (a babičky). Apoštol Pavel o nich píše: *„Rozpomínaje se na tu víru, kteráž v tobě jest bez pokrytství, kteráž byla nejprv v bábě tvé Loidě, a v matce tvé Eunice, a tak smyslím, že i v tobě“* (2. Tim. 1:5). Tyto ženy byly velmi zbožné a plné víry, a předaly to i Timoteovi, který díky nim *„hned od dětinství svatá Písma [znal]“* (2. Tim. 3:15). Toto je veliké dílo, které mohou matky učinit v životě dětí, aby je odmala vyučily ve známosti Božího Slova, a kterému Pán velmi žehná. Timoteus byl i díky matce a babičce *„vykrmený slovy víry a pravého učení“* (1. Tim. 4:6), což si Hospodin velmi použil, když se Timoteus stal starším církve v Efezu. Eunice nemohla vést sbor, ale vychovala syna schopného vést sbor. Jaké důležité dílo na vinici Páně Pán Bůh ženám svěřuje!

Nakonec uveďme příklad Jochebed, matky Mojžíšovy. Ta odchovala syna dceří faraonově, a když Mojžíš trochu odrostl, musela jej vydat do faraonova paláce (Ex. 2:9-10). Nevíme, kolik přesně mu bylo, ale jistě ne mnoho. Jochebed měla jen pár let na to, aby mu vštípila bázeň

Hospodinovu a vedla jej po stezkách života a ke známosti Božího Slova. Pak až do svých čtyřiceti let žil Mojžíš ve všem luxusu Egypta, přesto, „*věřou Mojžíš, dorostlý již jsa, odepřel slouti synem dcery faraonovy, vyvoliv sobě raději protivenství trpěti s lidem Božím, nežli časné a hříšné pohodlí míti, větší sobě pokládaje zboží nad Egyptské poklady pohanění Kristovo; nebo prohlédal k hojně odplatě*“ (Žd. 11:24-26). Není zdaleka nejmenším zázrakem v Mojžíšově životě, že pár let výchovy zbožné matky převážilo nad desítkami let života v bezbožném prostředí faraonovy rodiny se všemi poklady Egypta. Matka ho vyučovala, že přijde Mesiáš a že přijde ze Židů, že je třeba tomuto zaslíbení uvěřit a podřídít mu celý život – a na základě toho si Mojžíš vyvolil cestu kříže a vyvedl Izrael z tělesného i duchovního otroctví. Jak mnoho zbožná matka může ovlivnit život syna ve světě, a jak mnoho může ovlivnit celý Boží lid!

3. Její vliv se rodil v trápení a těžkostech. O Anně na počátku knih Samuelových čteme, jak nemohla mít děti a byla kormoučena svou protivnicí – druhou ženu jejího manžela, a jakou jí to způsobovalo hořkost. Proto také tak úpěnlivě volala o syna. Nebylo potom také vůbec jednoduché odevzdat Samuele do péče Elího. Obzvláště, když bylo všeobecně známé, že nevychoval své syny vůbec dobře. Přesto však všechna svá břímě uvalila na Hospodina, který si to vše použil a obrátil v požehnání církve.

Podobnou věc můžeme vidět i u ostatních biblických matek. Co asi prožívala Jochebed, když skrývala Mojžíše po tři měsíce, a když jej musela odevzdat faraonově dceři, aby si ho odvedla do paláce, který byl jistě doupětem všech možných neřestí? Podobně Eunice neměla lehký život. Timoteův otec byl Řek, pohan, a asi nebyl věřící. Někteří si myslí, že brzy umřel. Tak nebo tak, Timoteova duchovní výchova jistě nebyla pro Eunice nic lehkého. Když tedy matky prožívají při výchově dětí těžkosti a někdy třeba i klesají na mysl, necht' jsou povzbuzeny příkladem těchto vzácných žen, které prožívaly to samé, a pohledí na výsledek, kterým Hospodin jejich zbožné úsilí požehnal. „*Ti, kteříž se slzami rozšívali, s prospěvováním žíti budou*“ (Žalm 126:5).

Toto slovo a aplikace je zejména pro sestry-matky, i když mnohé principy platí i pro otce, který má být hlavou rodiny a učit své děti – toto vyučování ovšem nevyklučuje vyučování matky. Z těchto principů vyplývají ovšem i praktické aplikace pro ostatní, na které se krátce podíváme.

a) Aplikace pro děti. V jedné duchovní písni se zpívá: 'Ó, máš-li dobrou matičku, pak cti a miluj klenot ten.' Má-li kdo takovou maminku, která na něj měla vliv jako Anna na Samuele, necht' za ní děkuje Pánu Bohu, protože je to velký dar. Musí jí být také velmi poslušný: „*Ostříhejž, synu můj, příkázání otce svého, a neopouštěj naučení matky své*“ (Př. 6:20). Samuel, Mojžíš a Timoteus byli tak požehnaní, že se tímto řídili. Nikdy neopustili dobrou naučení svých maminek; tak i dnes děti zbožných matek musí vynaložit snahu poslouchat to, co jim maminka říká. Také se mají vynasnažit nebýt jí k hanbě a netrápit ji neposlušností a bezbožností, ale působit jí radost moudrostí a oddaností

Pánu Bohu (Př. 23:22-25).

b) Aplikace pro mladé sestry. I když mladé ženy, které ještě nemají manžela, neví, jestli se Pánu Bohu zalíbilo dát jim někdy v budoucnu rodinu, je však na místě se na tuto eventualitu připravovat. Na prvním místě na modlitbách. Stejně jako se Anna modlila za své dítě, ještě než bylo počato, mohou se i ony modlit, aby jim dal Pán Bůh dobrého manžela a zbožné děti jako Samuel nebo Mojžíš, které by byly vždy pravými Nazarejskými a věrnými služebníky Božími. Musí se také samy vyučovat v Písmu a Božích věcech, aby měly co předat, a samy se cvičit ve zbožnosti, aby byly jednou pro své děti dobrým příkladem.

c) Aplikace pro mladé bratry. Na prvním místě je zde aplikace přímá jako pro potencionální otce, aby nenechávali jednou vyučování dětí *jenom* na matce, ale byli připraveni být hlavou rodiny, aby se doplňovali dle Pánem ustavených rolí. Pak je na místě aplikace týkající se výběru manželky. Písmo varuje: „*Oklamavatelná jest příjemnost a marná krása; žena, kteráž se bojí Hospodina, tať chválena bude*“ (Př. 31:30). Mladý muž si musí uložit v srdci, aby hleděl na prvním místě na zbožnost, aby si našel pravou Annu, pravou Jochebed, pravou Euniku, a nenechal se mámit marnou a pomíjející krásou. A i děti, u kterých ještě potrvá, než budou moci reálně pomýšlet na manželství, si už mohou uložit v srdci, že až jednou nastane ten čas, tak nebudou hledat ženu mezi nevěřícími Kananejskými, ale jen mezi pravými Izraelitskými, zbožnými a Pánu oddanými. A mezitím se sami pilně cvičit v bázni Boží.

d) Aplikace pro manžely. Písmo nás učí, že „*dům a statek jest po rodičích, ale od Hospodina manželka rozumná*“ (Př. 19:4). Dostal-li kdo takovou ženu, jako byla Anna, necht' v dících Pánu Bohu dobrořečí za toto veliké požehnání. Také závěr knihy Přísloví popisuje takovou rozumnou ženu, kterou nazývá ženou statečnou: „*Spatřuje obcování čeledi své, a chleba zahálky nejí. Povstanouce synové její, blahoslavi ji; manžel její také chválí ji, říká: Mnohé ženy statečně sobě počínaly, ty pak převyšuješ je všechny*“ (Př. 31:27-29). Matthew Henry k tomu píše: 'Není to vůbec nic neslušného, ale chvályhodná ukázka manželské lásky, když si muž a žena navzájem věnují náležitě pochvaly.'

Vidíme tedy, jak velký vliv pro všechny mají zbožné matky a ženy na život církve. I když tedy pevně trváme na učení Písma, že ženy nemají učit a být ve vedení církve, zároveň stejně pevně stojíme za tím, že jsou pro život církve a její duchovní prospěch nepostradatelné, byť třeba jiným způsobem, než muži. Ó, kéž Hospodin sám naplní naše sbory a rodiny modlícími se Annami, aby se i skrze ně a skrze jimi vychované děti šířilo Boží království všude tam, kde je lid Pánu hotový. Amen i amen.